IQTISODIYOT VA MOLIYA VAZIRLIGI HUZURIDAGI YASHIRIN IQTISODIYOT ULUSHINI QISQARTIRISH, SOLIQ VA BOJXONA MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH, FISKAL TAHLILLAR INSTITUTI

FISKAL TAHLILLAR INSTITUTI

NORMATIV-HUQUQIY HUJJATLARDAGI YANGILIKLAR

2026-yil 28-oktabr · Prezidentning PF-236-son Farmoni

PF-236: tarif islohoti şaroitida ijtimoiy qöllab-quvvatlaş parametrlarining özgarişi

Prezidentning 2026-yil 28-oktabrdagi PF-236-son Farmoni bilan energetika sohasida bozor tamoyillariga ötiş jarayonida aholini ijtimoiy qöllab-quvvatlaşning amaldagi mexanizmi parametrlari qayta körib çiqildi.

1,5 → 2 MIX
Elektr energiyasi va tabiiy gaz xarajatlarini kompensatsiya qiliş üçin daromad mezoni

2028–2029-yillargaca
Kompensatsiyalar va ayrim qöllab-quvvatlaş çoralarining amal qiliş muddati uzaytirildi

1 mln söm
2026-yil noyabr oyida har bir oilaga bir martalik yordam

Özgarişlar, avvalo, **kompensatsiyalardan foydalaniş üçün daromad mezonlari, qöllab-quvvatlaş çoralarining davomiyligi hamda ayrim uy xöjaliklarini qamrab oliş darajasiga** taalluqlidir.

Kompensatsiya oliş uchun daromad çegarasi kengaytirildi

Elektr energiyasi va tabiiy gaz xarajatlari böyiça kompensatsiya oliş uchun aholi jon başiga töğri keladigan daromadning eng yuqori çegarasi **minimal iste’mol xarajatlarining 1,5 baravaridan 2 baravarigaca** oşirildi.

Şu tariqa manzilli qöllab-quvvatlaşning qamrovi özgarmoqda: mexanizm nafaqat eng past daromadli uy xöjaliklarini, balki ilgari belgilangan ehtiyojmandlik çegarasidan yuqorida bölgan, energiya xarajatlarining ösişi oila budjetiga sezilarli yuklama yaratişi mumkin bölgan oilalarning bir qismini ham qamrab oladi.

Yoqilğı xaridini qöllab-quvvatlaş mezonlari qayta körib çiqildi

Kömur xarid qiliş xarajatlarining bir qismini qoplaş uchun moddiy yordam olişda daromad mezoni **minimal iste’mol xarajatlarining 1 baravaridan 2 baravarigaca** oşirildi.

Xuddi şunday mezon **«Saxovat va kömak»** jamğarmasi hisobidan kommunal xizmatlar haqini tölaş, kommunal qarzdorlikni qoplaş hamda yoqilğı xarid qilişga körsatiladigan yordam uchun ham belgilandi.

Demak, ayrim yönalişlarda gap faqat avvalgi çoralarning muddatini uzaytiriş haqida emas, balki **yordam olişi mumkin bölgan aholi qatlamlarining daromad diapazonini sezilarli darajada kengaytiriş** haqida bormoqda.

Kompensatsiya mexanizmining amal qiliş davri uzaytirildi

Elektr energiyasi va tabiiy gaz xarajatlari uchun kompensatsiyalar **2028-yil 1-aprelgaca** uzaytirildi.

Kömur xarid qiliş böyiça qöllab-quvvatlaş esa **2029-yil 1-yanvargaca** davom etadi.

Bu kompensatsiya mexanizmi faqat bitta isitiş mavsumiga möljallangan qisqa muddatli çora emasligini, balki tarif islohotining uzoqroq ötiş davrini kuzatib boruvçi vosita sifatida saqlab qolinayotganini körsatadi.

2026/2027-yilgi isitiş mavsumi uchun qöşimça bir martalik yordam joriy etiladi

2026-yil noyabr oyida har bir oilaga **1 mln söm** miqdorida bir martalik moddiy yordam tölaş nazarda tutilgan.

Yordam oluvçilar doirasiga quyidagilar kiritilgan:

- Ijtimoiy reyestrga kiritilgan oilalar;
- Reyestrga kiritilmagan, biroq belgilangan ehtiyojmandlik mezonlariga mos keladigan oilalar;
- jon başiga daromadi **minimal iste’mol xarajatlarining 2 baravarigaca** bölgan uy xöjaliklari;
- markazlaşgan isitiş tizimiga ulangan köp kvartirali uylarda yaşovçi, jon başiga daromadi hududlarda **2 baravar MIXgaca, Toşkent şahrida esa 3 baravar MIXgaca** bölgan oilalar;
- mahalliy darajada ehtiyojmand deb topilgan ayrim oilalar;
- özgalar parvarişiga muhtoj yolğiz yaşovçi keksa fuqarolar, nogironligi bölgan şaxslar hamda ota-ona qaramoğidan mahrum bolalar yaşaydigan oilalarning ayrim toifalari.

Qöllab-quvvatlaş mexanizmining tuzilişida nima özgardi?

PF-236 mutlaqo yangi ijtimoiy himoya mexanizmini yaratmaydi. Farmon **amaldagi tizimni tarif islohotining keyingi bosqiçiga mos ravishda qayta sozlaydi**.

Asosiy özgarişlarni uç yönalişda jamlaş mumkin:

- manzilli qöllab-quvvatlaş uchun daromad çegaralarining kengaytirilişi;
- kompensatsiya davrining uzaytirilişi;
- doimiy kompensatsiyalarga mavsumiy bir martalik tölovning qöşilişi.

Bunday model samaradorligini baholaşda endi faqat yordam oluvçilar soni emas, balki kengaytirilgan mezonlar energiya xarajatlari uy xöjaligining ixtiyoridagi daromadga nisbatan eng katta bosim yaratayotgan oilalarni qançalik aniq qamrab olayotgani ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Asos: Özbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-yil 28-oktabrdagi PF-236-son Farmoni.